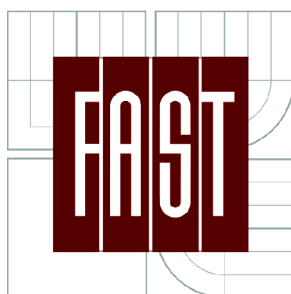

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ
ÚSTAV GEODÉZIE

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING
INSTITUTE OF GEODESY

MAPOVÉ FONDY VOJSK TŘÍ CÍSAŘŮ V BITVĚ U SLAVKOVA 2. PROSINCE 1805

MAPPING FUNDS OF THE THREE EMPERORS ARMIES AT BATTLE OF AUSTERLITZ 2nd
DECEMBER 1805

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

MAREK GABRLÍK

VEDOUČÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. ZDENĚK FIŠER

BRNO 2014

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program B3646 Geodézie a kartografie
Typ studijního programu Bakalářský studijní program s prezenční formou studia
Studijní obor 3646R003 Geodézie a kartografie
Pracoviště Ústav geodézie

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Student Gabrlík Marek

Název Mapové fondy vojsk tří císařů v Bitvě u Slavkova 2. prosince 1805

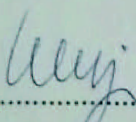
Vedoucí bakalářské práce Ing. Zdeněk Fišer

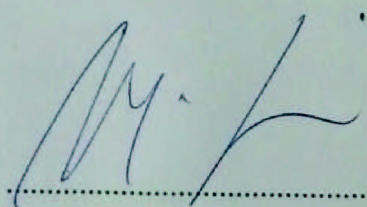
Datum zadání bakalářské práce 30. 11. 2013

Datum odevzdání bakalářské práce 30. 5. 2014

V Brně dne 30. 11. 2013

.....
doc. Ing. Josef Weigel, CSc.
Vedoucí ústavu

.....
prof. Ing. Rostislav Drochytka, CSc., MBA
Děkan Fakulty stavební VUT

Podklady a literatura

Fišer, Z.- Vondrák, J. Mapování, CERM Brno, 2003. ISBN 80-214-2337-4
Fišer, Z.- Vondrák, J. Mapování II, CERM Brno, 2003. ISBN 8-2669-1
ÚZ č. 608 Katastr namovitostí Zeměměřictví, Sagit Ostrava, 2007
Huml, M. Michal, J., Mapování 10, Vydavatelství ČVUT, Praha 2000
Potužák, P.- Váňa, M., Topografické mapování, SNTL Praha, 1965
Sulo, J., Topografické mapovanie, SVŠT, Bratislava, 1980
Informační materiály o Bitvě tří císařů - museum Mohyla míru, zámek Slavkov

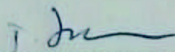
Zásady pro vypracování (zadání, cíle práce, požadované výstupy)

Porovnejte dostupné mapové podklady použité pro vojenskou operaci 2.12.1805 v bitvě na Prateckém kopci. Pozornost věnujte zvláště výškopisné složce map. Porovnáním se současnými topografickými mapami zjistěte nesrovnalosti s vyjádřením terénu. Pojednejte o způsobech vyjadřování terénu na mapách zúčastněných vojsk.

Struktura bakalářské/diplomové práce

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část VŠKP zpracovaná podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchování vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchování vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (povinná součást VŠKP).
2. Přílohy textové části VŠKP zpracované podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchování vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchování vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (nepovinná součást VŠKP v případě, že přílohy nejsou součástí textové části VŠKP, ale textovou část doplňují).

.....
Ing. Zdeněk Fišer
Vedoucí bakalářské práce

Abstrakt

Úvodní část mé práce se zabývá historií Bitvy tří císařů. Popisuje významné historické události, které k bitvě vedly, průběh bitvy a její důsledky, vyplývající z francouzského vítězství. Hlavní část se věnuje mapovým fondům vojsk tří císařů. Zkoumá je z hlediska historie, porovnávání topografických a geografických údajů a postupu vedení bitvy.

Abstract

The opening part of my work deals with the history of the Battle of the Three Emperors. Describes the major historical events that led to the battle, procedure of the Battle of Austerlitz and its consequences, resulting from the french victory. The main part is devoted to mapping funds of troops of the Three Emperors. Examines them in terms of history, comparing topographic and geographic data and procedure of battle management.

Klíčová slova

Bitva tří císařů, 2. prosince 1805, mapy, Slavkov

Keywords

Battle of the three emperors, 2nd December 1805, maps, Austerlitz

Bibliografická citace VŠKP

GABRLÍK, Marek. *Mapové fondy vojsk tří císařů v Bitvě u Slavkova 2. prosince 1805*. Brno, 2014. 55 s., 23 s. příl. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav geodézie. Vedoucí práce Ing. Zdeněk Fišer.

PROHLÁŠENÍ O SHODĚ LISTINNÉ A ELEKTRONICKÉ FORMY VŠKP

Prohlášení:

Prohlašuji, že elektronická forma odevzdané práce je shodná s odevzdanou listinnou formou.

V Brně dne

.....
podpis autora

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje.

V Brně dne

.....
podpis autora

Poděkování:

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Zdeňku Fišerovi, za rady a připomínky k vedení této práce, historickému ústavu a vedení zámku Slavkov za poskytnuté informace a snímky mapových podkladů a rodině za financování studia a pomoc při její finalizaci.

OBSAH:

1 ÚVOD	10
2 HISTORIE BITVY TŘÍ CÍSAŘŮ	11
2.1 Situace v Evropě na přelomu 18. století	11
2.2 Vznik třetí koalice	13
2.3 Velitelé a armády	14
2.3.1 <i>Ruské Impérium</i>	14
2.3.2 <i>Rakouské císařství</i>	17
2.3.3 <i>Francouzské císařství</i>	19
2.4 Z Boulogne do Brna	23
2.5 Předehra a plánování bitvy	25
2.5 Průběh bitvy	29
2.7 Důsledky bitvy	33
3 MAPOVÉ FONDY VOJSK TŘÍ CÍSAŘŮ	35
3.1 Zájmové území - Bojiště	35
3.2 Podklady pro plánování bitvy	36
3.2.1 <i>Podklady a plány Francouzské císařství</i>	36
3.2.1 <i>Podklady a plán Rakouského císařství a Ruského impéria</i>	37
3.3 Mapové fondy	38
3.3.1 <i>Mapy I. vojenského mapování</i>	39
3.3.2 <i>Plan de la bataille d'Austerlitz - Calmet Beauvoisin</i>	40
3.3.3 <i>Plan der Gegend von Austerlitz - Joseph Köstler</i>	41
3.3.4 <i>Plan der Gegend von Austerlitz in Mähren - Dilling</i>	42
3.3.5 <i>Battle of Austerlitz - Alexander Keith Johnston</i>	43
3.3.6 <i>Plány bitvy u Slavkova - A. I. Michajlovski-Danilevski</i>	44
3.3.7 <i>Bataille d'Austerlitz - Autor J. Rousseau, rytec Ch. Dyonnet</i>	45
3.3.8 <i>Bitva u Slavkova - návrh prof. A. Slovák, kreslil A. M. Lang</i>	46
3.3.9 <i>Další</i>	47
4 ZÁVĚR	48
5 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	49
7 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ	53
8 SEZNAM OBRÁZKŮ	54
9 SEZNAM PŘÍLOH	55

1 ÚVOD

Bakalářskou prací s názvem „Mapové fondy vojsk tří císařů v Bitvě u Slavkova 2. prosince 1805“ jsem si vybral, protože mám zájem o historii a to především o vojenskou historii. Také jsem se chtěl dozvědět více o tehdejších mapových podkladech sloužících k plánování a vedení bitev během napoleonských válek. Navíc mi toto téma přišlo velice zajímavé, protože jsem do této doby o žádné publikaci zabývající se posouzením bitvy z hlediska mapových podkladů nevěděl. Práce se nezabývá pouze mapovými podklady, ale také určitým uvedením do tehdejší doby, popisem historických událostí okolo roku 1805, bitvou samotnou a důsledky, které měla na další průběh událostí v Evropě. Mapové podklady pro bitvu jsou zkoumány nejen z pohledu historické přesnosti, ale také z hlediska dnešních kartografických standardů. Závěr práce je věnován porovnání mapových podkladů mezi sebou a jejich rozdílů v přesnosti v 19. a 21. století.

Obr. 1 Generál Rapp přivádí před Napoleona zajatého knížete Repnina. [3]

2 HISTORIE BITVY TŘÍ CÍSAŘŮ

2.1 Situace v Evropě na přelomu 18. století

Roku 1789 vypukla Velká francouzská revoluce a Francie se stala konstituční monarchií. Tím byli zneklidněni panovníci jiných zemí, což vedlo k tomu, že 7. února císař Svaté říše římské a pruský král vytvořili pakt proti Francii, čímž začaly francouzské revoluční války. Po pokusu Ludvíka XVI. o útěk, po jeho zadržení ve Varennes a po pozdější popravě se koalice rozšířila o italské státy, Velkou Británii a Španělsko.

Obr. 2 Dobytí Bastily [11]

S touto koalicí Francie válčila až do roku 1797, kdy generál Bonaparte donutil římského císaře uzavřít mír v Campo Formio, kde ale Velká Británie s Francií mír neuzavřela. Roku 1798 zahájil Bonaparte egyptské tažení, čehož využili nepřátelé Francie, aby vytvořili druhou koalici, v níž bylo Rusko, Rakousko a Velká Británie.

Spojenecká armáda, jíž velel maršál Suvorov, začala porážet Francouze v Itálii a ve Švýcarsku, ale začaly se objevovat rozpory mezi Ruskem

a Rakouskem, které nakonec vedly k tomu, že Rusko stáhlo svá vojska z evropských bojišť. Mezitím se Bonaparte vrátil z Egypta, kde zanechal svoje vojska pod velením generála Klébera a v tzv. druhém italském tažení porazil Rakušany v bitvě u Marenga. Válka však i přes krátké příměří pokračovala do zimy, až do okamžiku bitvy u Hohenlinden, kde generál Moreau porazil spojeneckou rakousko-bavorskou armádu pod velením Arcivévody Jana. Následná jednání vedla v Lunéville k separátnímu míru s Rakouskem. Roku 1802 uzavřela mír s Británií, v Ammiensu, ale byl to mír se zárodky války.[1]

Obr. 3 Bitva u pyramid [12]

2.2 Vznik třetí koalice

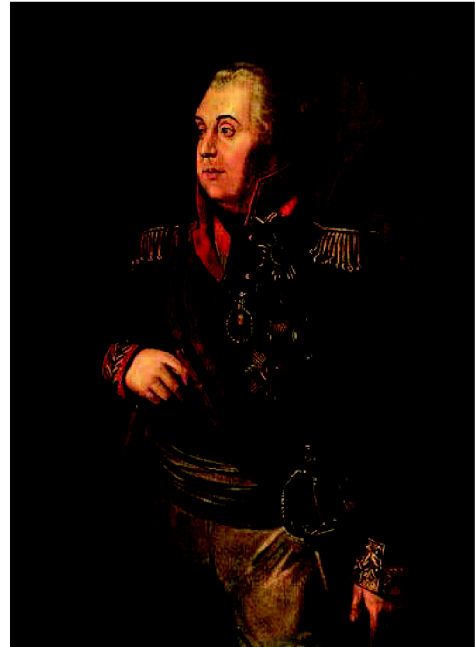
V průběhu roku 1803 se ukázalo, že Anglie nehodlá dodržet podmínky amienského míru, uzavřeného s Francií a jejími spojenci. Zejména že nechce vojensky opustit středomořský ostrov Maltu. Tím bylo obnoveno letité válečné napětí mezi Anglií a Francií.[2] V roce 1804 se Napoleon prohlásil císařem, což byl dosud nevídaný čin, jelikož císař byl v Evropě dosud pouze jediný –vládce Svaté říše římské. Tento post již po několik staletí drželi rakouští Habsburkové a proto nepřekvapí, že korunování Napoleona vedlo jen k dalšímu zvýšení nevraživosti mezi Francií a Rakouskem. Napoleon tím také dával nepokrytě najevo svou touhu po větší moci i síle Francie. Další protifrancouzská koalice se pomalu rodila a vše znovu směřovalo k další válce.[3] Roku 1805 naplánoval císař Napoleon válečnou kampaň, při níž měli jeho vojáci dobýt Anglii.[4] Obratná diplomacie britského premiéra Williama Pitta mladšího zachránila ostrovy před francouzskou invazí na poslední chvíli. S vynaložením obrovského úsilí a velkých finančních nákladů se podařilo anglickým diplomatům vytvořit rychle novou protifrancouzskou koalici - už třetí v pořadí. Jejimi vojenskými pilíři se stalo Rusko a Rakousko.[5] Nepřipravené rakouské císařství zpočátku další válku odmítalo, nicméně jeho diplomatický postoj nabral opačný směr poté, co Napoleon nechal z území Bádenska unést a po zinscenovaném procesu popravil blízkého příbuzného bývalého francouzského krále Ludvíka XVI., vévodu Antoina d'Enghien. Tímto činem, a to i do budoucna, ztratil francouzský císař sympatie většiny hlav evropských panovnických dvorů [4] a do jisté míry zapříčinil vytvoření třetí protifrancouzské koalice, která vznikla podepsáním anglicko-rusko-rakouské spojenecké deklarace 28. července 1805.

2.3 Velitelé a armády

2.3.1 Ruské Impérium

Obr. 4 car Alexandr I. [13]

Obr. 5 generál M. I. Kutuzov [14]

V čele ruského impéria byl mladý **car Alexandr I. Pavlovič**. Narodil se roku 1777 v rodině ruského cara Pavla I. a byl předurčen stát se následníkem trůnu. Na jeho výchově se významně podílela babička Kateřina Veliká. Jejím úmyslem bylo patrně pominout nástupnictví svého syna Pavla a předat trůn Alexandrovi. Kateřina nicméně umírá roku 1796 a na trůn nastupuje Pavel I. Již roku 1801 byl při převratu zavražděn, přičemž otázkou zůstává, zda a jak byl zapojen do tohoto činu také Alexandr. Téhož roku nastupuje Alexandr na trůn a přes nestabilitu v evropské politice se pokouší o řadu vnitřních reforem. Rusko se aktivně zapojilo do napoleonských válek a to se střídavými úspěchy. Alexandr stanul několikrát v čele hlavních ruských vojáků. Po porážce Napoleona byl jedním z hlavních strůjců evropské politiky navržené na Vídeňském kongresu. Umírá roku 1825 na tyfus.[3]

Vrchním velitelem podolské armády v roce 1805 a později vrchní velitel spojeneckých ozbrojených sil v bitvě u Slavkova byl **generál Michail Ilarionovič Kutuzov**. Narodil se 16. září 1745 ve šlechtické rodině v Petrohradu. Absolvoval důstojnickou dělostřeleckou akademii a poprvé se vyznamenal za války s Osmanskou říší v letech 1768-74. Roku 1802 se stal petrohradským vojenským gubernátorem, roku 1805 byl jmenován velitelem ruské armády vyslané na pomoc Rakousku. Po porážce u Slavkova byl Kutuzov sesazen z funkce, nicméně později byl znovu jmenován vrchním velitelem v další válce s Osmanskou říší a především roku 1812 za Napoleonovy invaze do Ruska. Zde prokázal své vynikající strategické umění, využil chyb protivníka a podařilo se mu zničit prakticky celou Velkou armádu. Umírá ve Slezsku roku 1813 při pronásledování zbylých ustupujících francouzských sil.[3]

Mužstvo ruské armády tvořili odvedenci převážně z řad nevolníků, kteří byli nevzdělaní, hluboce zbožní, pověřiví, oddaní trůnu, nesmírně stateční, obětaví a skromní. Při jejich výcviku bylo využíváno již zastaralé pruské vojenské doktríny, navíc vojáci postrádali zkušenosti z evropských bojišť. V armádě neexistovaly sbory, jen armádní celky, které se organizovaly do kolon, v nichž se skladba jednotek a zbraní měnila takřka ze dne na den. Z vojenských jednotek organizačně existovaly pouze pluk, prapor a rota, přičemž koordinace mezi pluky nebyla do výcviku zahrnuta. Vojsko Alexandra I. postrádalo generální štáb, v poli existoval pouze orgán s názvem Svita Jeho Imperarskovo Veličenstva po kvartěrmajsterskoj části, jehož úkoly spočívaly jen v logistice; bojové akce plánovalo kolegium sídlící v Petrohradě. Ruská pěchota oděná v tmavozeleném saku do pasu se dělila na těžkou (granátníci, mušketýři) a lehkou (myslivci). V roce 1805 nastupovala do boje převážně s nedrážkovanou 144 cm dlouhou mušketou vzor 1798, jejíž hmotnost byla 5 kg a ráže 19,8 mm. Důstojníci rot a dvacítky nejlepších střelců mysliveckých pluků vlastnili myslivecký štucer vzor 1798 s drážkovanou hlavní o hmotnosti 4,2 kg a ráži 15,6 mm. Ruské jezdeckto se dělilo na gardové (Tělesný–gardový jezdecký pluk, Kavalergardský pluk, Tělesný–gardový dragounský pluk, Tělesný–gardový husarský pluk a Tělesný–gardový kozácký pluk) a řadové (tj. pravidelné). To bylo u Slavkova zastoupeno kyrysníky (bez kyrysů),

dragouny, hulány a husary. Z nepravidelných jednotek se na bojišti nacházelo několik kozáckých regimentů, rozdělených do jednotlivých kolon. Dělostřelectvo bylo vyzbrojováno kanóny s hladkou hlavní pro střelbu koulemi, kartáči a zápalnými střelami a jednorožci, které byly určeny zejména pro střelbu granáty a bombami, kartáči (jen přímou střelbou) a na omezenou vzdálenost i plnými koulemi.[6]

Obr. 6 Uniformy ruské armády [5]

2.3.2 Rakouské císařství

Obr. 7 císař František II. [15]

Hlavou Rakouské císařství a Svaté říše římské je **císař František II.** (či I., záleží zda je brán jako císař Rakouský, tedy František I., či jako císař Svaté říše římské, tedy František II.). Narodil se jako nejstarší syn toskánského vévody, budoucího císaře Leopolda II., roku 1768 ve Florencii. Po smrti bezdětného Josefa II. a úmrtí jeho nástupce Leopolda II. nastupuje František roku 1792 na rakouský trůn. Ač se doba panování Františka II. jen částečně kryje s vládou Napoleona ve Francii, je období konfliktu s tímto panovníkem pokládáno za nejvýznamnější periodu Františkova panování. Po porážkách ve válkách roku 1805 a 1809 bylo území Rakouska značně zúženo, ale po vítězství u Lipska se však situace radikálně změnila. František díky schopnostem Klemense von Metternicha politicky profituje na Vídeňském kongresu a Rakousko se tak znovu stává evropskou mocností. Roku 1835 umírá František I. ve Vídni.[3]

Rakouská infanterie se dělila na řadovou pěchotu (německá a uherská), hraničáře a myslivce (*Tyroler-Jäger-Regiment*). Příslušníci řadové pěchoty v bílých jednořadových kabátcích s rovným zapínáním byli vyzbrojeni 150,1 cm dlouhou a 4,8 kg těžkou mušketou *Infanterie-Gewehr M 1798 mit Stichbajonett* s kalibrem hlavně 17,58 mm. Hraničáři, verbovaní v balkánských státech, oděni do bílého fraku, bílých kalhot a kašketu, používali dvouhlavňovou kozlici *Doppelstutzen für Grenzscharfschützen M 1795* se sedmidrážkovým vývrtem ráže 14,8 mm, která se při střelbě stabilizovala o 2,53 m dlouhou a 2 kg těžkou píku. Jednotky myslivců v ostře šedé uniformě s pěchotní přilbou byly vyzbrojovány mysliveckým štucem se sedmidrážkovým vývrtem *Jägerstutzen M 1795* (kalibr 14,5 mm, délka 105,2 cm). Rakouské dělostřelectvo se dělilo na řadové a záložní. Řadové disponovalo tří-, šesti- a dvanáctiliberními děly, záložní osmnáctiliberními kanóny, šestiliberními jezdeckými kanóny, sedmiliberními pěšími a jezdeckými houfnicemi a desetiliberními houfnicemi. V roce 1805 se řadové dělostřelectvo přidělovalo plukům, v nichž část děl připadla jednotlivým praporům.[7] Z jezdeckva se u Slavkova nacházely tři rakouské kyrysnické regimenty, švališerský pluk, pluk hraničářských husarů a tři pluky hulánů.[8] Pokud šlo o kvalitu pluků, koní a péči o ně, byli Rakušané považováni za nejlepší v Evropě, jejich taktika však byla v porovnání s Francouzi zastaralá.[7]

Obr. 8 Uniformy rakouské armády [5]

2.3.3 Francouzské císařství

Obr. 9 Napoleon Bonaparte [16]

Francouzský vojevůdce a státník **Napoleon Bonaparte** posléze císař Napoleon I. je považován za jednoho z největších stratégů a vojevůdců dějin. Narodil se roku 1769 na Korsice v rodině advokáta a přes svůj korsický původ se postupně prosadil jako důstojník ve francouzské královské armádě. V rámci revolučních bouří se pokoušel získat pro revoluci rodnou Korsiku, proslavil se, ale až při obléhání Toulonu, kdy v pouhých 24 letech získává hodnost brigádního generála. Výrazných úspěchů také dosáhl po jmenování velitelem armády na italské frontě. Roku 1798 a 1799 velel tažení do Egypta a Sýrie, které sice skončilo katastrofou. Napoleon však z porážky získal maximum a vrátil se do Francie jako hrdina. Po uchopení politické moci po převratu z listopadu 1799 pak ničí politickou opozici a jako první konzul poráží Rakousko. Roku 1804 se sám prohlásil císařem, což byl dosud nevídaný čin, jelikož císař byl v Evropě dosud pouze jediný – vládce Svaté říše římské. Jeho další život je naplněn snahou o hospodářský rozkvět Francie, politickou marginalizaci evropských protivníků a především prakticky neutuchajícím konfliktem s okolními státy jako jsou Rakousko, Prusko, Anglie a Rusko. Známa střetnutí jako jsou bitva u Slavkova, Jeny, Aspern, Wagramu, Borodina, Lipska či Waterloo dokládají intenzitu válečné vřavy v tehdejší Evropě. Přestože se

tehdejší Francii na čas dařilo ovládat a ovlivňovat velkou část Evropy, výsledkem příliš expanzivní politiky (a také ambicí jednoho muže) byla porážka Francie a Napoleonovo uvěznění na Elbě a později na Svaté Heleně, kde roku 1821 umírá.[3]

Napoleonova armáda představovala roku 1805 vojenství nového typu, které mělo svůj počátek ve Velké francouzské revoluci. Na tom nic nezměnil fakt, že revoluce skončila a k moci se dostal císař Napoleon. Francouzská revoluční armáda vznikla v okamžiku ohrožení revoluce ve Francii armádami nepřátelských feudálních států. Zrodila se z lidového odporu proti vetřelcům a tento spontánní nástup ozbrojeného národa - „občanů ve zbrani“ na obranu ohrožené vlasti, vtiskl také nové francouzské armádě její charakter. Proti těžkopádným plukům feudálních armád, kde byl nejnižším článkem voják, často naverbovaný proti vlastní vůli, žoldněř bez samostatného rozhodování, pohaněný lískovkou poddůstojníka a zautomatizovaný ve svých pohybech, stojí náhle početný a žádnými zábranami dlouhodobého drilu nespoutaný protivník.

Armády starého feudálního světa manévrovaly za bitvy ve strnulých formacích lineární taktiky, jež se vyvinula v průběhu 18. století. Nedokázaly využívat výhod terénu a jejich jednotky se pohybovaly na cvičišti i na bojišti jako figurky na šachovnici. Za řevu důstojníků a poddůstojníků prováděly přísně vyrovnané řady pěšáků složité manévry a evoluce. Tvrdými tresty byl z vojáku vytlučen pud sebezáchovy a oni pak kráčeli vzpřímeně a pořadovým krokem vstříc nepřátelské palbě. K bitvám byl zpravidla vyhlédnut rovný a přehledný terén bez překážek, které by bránily dokonalému rozvinutí linie. Hlavním strategickým cílem války nebylo ani tak zničení nepřátelských vojenských sil, jako obsazení území protivníka a ochrana vlastního území.

Nová francouzská armáda naproti tomu ničila řady nepřátel nečekanými nástupy, útoky rozptýlených střelců a rojnic, rozbíjela pomalého protivníka prudkostí svých úderů, při kterých dobře využívala všech nerovností krajiny i přírodních překážek. Proti dlouhé a mělké linii nastupuje stále častěji sevřená formace kolon o hloubce až šestnácti řad, tvořených praporem pěchoty, čtverce pěšáků, zvané kare, které se formovaly proti útokům jezdeckva a volné formace

lehké pěchoty - to vše v nejrůznějších kombinacích, jak to vyžadovala okamžitá bojová situace. Tato taktika dokázala divy, vyváděla nepřítele z míry, překvapovala svou prudkostí a dokázala ho porážet na hlavu.

Strategickým cílem francouzské armády bylo dosáhnout rychlými pochody jádra sil soupeře a zničit je v rozhodné bitvě. Za pochodu dokázala francouzská armáda vyvinout rychlost, která se rovnala až dvojnásobku rychlosti jejich protivníků. Všechny tyto principy revoluční armády převzal i císař Napoleon. Sám vojevůdce nadaný nevšedním talentem uměl využít nového způsobu boje a přivést ho k vyššímu stupni dokonalosti. Dal armádě i novou pevnou organizaci a strukturu, která ve své podstatě trvá i v moderním vojenství. Souhrn všech těchto nových a progresivních prvků válečného řemesla přispěl rozhodující měrou také k úspěchu francouzského tažení ke Slavkovu.

Rozdílnost taktických a strategických principů se nijak neprojevila v běžné výzbroji a výstroji vojáků armád, které se střetly u Slavkova. Zbraně a technické vybavení byly na obou stranách téměř stejné. Ani v dělostřelecké výzbroji nebylo podstatných rozdílů. Francouzi však dokázali lépe využívat své artilerie a uměli velkým soustředěním děl znásobit jejich palebnou sílu. Při vši progresivnosti francouzské taktiky zavedl Napoleon ve své armádě až překvapivě málo technických novinek.[5]

Francouzská pěchota se v roce 1805 dělila na lehkou a řadovou. Vojáci byli oblečeni do tmavomodrého fraku, vzadu opatřeného šosy a vpředu bílým revérem. Příslušnost k jednotkám se určovala podle barvy doplňků (epolety, manžety atd.). Charakteristickým znakem pěšáka byl černý dvourohý klobouk s kokardou a pomponem.[6] Infanteristé byli vyzbrojeni převážně puškou s hladkou hlavní a křesadlovým zámkem *fusil d'infanterie* vzor *An IX* a *An IX–An XIII*. Její váha byla 4,6 kg, délka 152,9 cm a ráže 17,48 mm.[7] Základní operační svazek armády byl armádní sbor (*corps d'armé*), ačkoli síla jednotlivých sborů se výrazně lišila. Sbory se skládaly ze dvou nebo více divizí pěchoty, lehké divize jezdecky a dělostřelectva.[8] Divize se zpravidla dále dělila na tři brigády, z nichž jedna byla lehká pěší. Pěší brigáda se pak

formovala ze dvou až tří pluků (podle okolností 1200–3300 mužů), jejichž základní organizační jednotku tvořil prapor (batalion).[6] Ty se členily na kompanie a takticky na pelotony. Dva pelotony dávaly jeden divizion. Francouzské jezdecktvo se podle způsobu využití dělilo na těžké (kyrysníci, karabiníci), řadové (dragouni) a lehké (jízdni myslivci, husaři).[7] V rámci Napoleonovy reorganizace disponovala *Grande Armée* tzv. jezdeckou zálohou, jejímž velením byl pověřen maršál Joachim Murat. Zahrnovala dvě divize těžkého jezdecktva, pět divizí dragounů (jedna z nich byla pro nedostatek koní pěší) a podpůrné dělostřelectvo.[8] Společně s jízdni zálohou Napoleon zřídil i zálohu dělostřeleckou, která stejně jako zbytek armády, disponovala šesti- a osmiliberními děly systému *Gribeauval*. Pěší dělostřelci nosili modré uniformy s modrým, červeně olemovaným revérem a šosy, a na hlavě pak černé čáko s pomponem.[6] Ke Slavkovu přivedl Napoleon i císařskou gardu pod velením maršála Bessièrese, kterou zastupovalo 3885 pěšáků, 1130 jezdců a 660 dělostřelců s 24 děly.[8]

Obr. 10 Uniformy francouzské armády [5]

2.4 Z Boulogne do Brna

Napoleon Bonaparte začal válečné tažení proti koalici svých protivníků koncem srpna 1805. Jeho armáda, čítající 200 tisíc mužů, vyrazila z Boulogne k francouzskému pobřeží, odkud se chystala vylodit na britské ostrovy. Vzhledem k situaci však byla nucena postupovat směrem k Rýnu. Svůj záměr porazit a pokořit Británii, svého největšího protivníka, na jeho vlastním území Napoleon už nikdy neuskutečnil. Napoleon s těžkým srdcem opustil myšlenku na vylodění své armády v Doveru.

Obr. 11 Napoleon při inspekci vojsk v Boulogne [17]

Napoleonova armáda předvedla v tomto válečném tažení bez nadsázky bleskovou válku. Překvapila tehdejší Evropu rychlostí svých pochodů.[5] Francouzské sbory se přesunovaly rychlostí 25–30 km za den, aniž by rakouský vrchní velitel tušil, kde se objeví.[3]

Po překročení Rýna zahájili rychlé a rozsáhlé vojenské operace směrem do Bavorska, kam předtím vnikla I. rakouská armáda. Záměrem bylo zničit I. rakouskou armádu dříve, než jí přispěje na pomoc I. ruská armáda, která již do Bavorska postupovala kolem Dunaje.

Ve druhé polovině října Francouzi obklíčili a odzbrojili I. rakouskou armádu v pevnosti Ulm vedené podmaršálkem Mackem.[2] Celkem 60 000 ze 72 000 mužů I. rakouské armády bylo převážně zajato či dezertovalo.[3] Stalo se tak dřív, než dorazily pomocné ruské sbory generála Kutuzova. Napoleonovu radost ovšem z velkolepého vítězství zkazila zpráva o porážce a zničení francouzské válečné flotily anglickým loďstvem admirála Nelsona v bitvě u mysu Trafalgar dne 21. října 1805. I. ruská armáda pod vedením generála Kutuzova musela po ulmské katastrofě I. rakouské armády již jen ustupovat zpět k Vídni. Napoleon jí spěchal v patách a 13. listopadu bez boje obsadil Vídeň. Rusové se zbytky rakouské armády se po několika ústupových bojích a potyčkách s francouzským předvojem stočili ještě před Vídni na Moravu. Tam se spojili s II. ruskou armádou, u níž dlel i ruský car Alexandr I. a rovněž rakouský císař František I. Koncem listopadu zaujala tato spojená rusko-rakouská armáda postavení jižně od Olomouce. Mezitím, 19. listopadu, se dostali Francouzi do Brna a jejich jízdní oddíly až do Vyškova.[2]

Obr. 12 Napoleon přijímá kapitulaci generála Macka u Ulmu [18]

2.5 Předehra a plánování bitvy

Blížící se zima a zvětšující se vzdálenosti od základen nutily obě armády k rychlému jednání. Rozhodující bitvu bylo nutno svést co nejdříve. Více naspěch však měl Napoleon, vědom si přiblížování dalších ruských posil přes Halič a rakouské armády arcivévody Karla z Itálie i toho, že k protifrancouzské koalici se chystá připojit i dosud váhající Prusko. Obratně přesvědčil vrchní velení spojenecké armády o domněle špatném stavu francouzské armády na Moravě, aby nevyčkávalo příchodu posil a neotálelo s bitvou.

Spojenecká armáda, čítající 90 tisíc mužů, z toho 73 tisíc Rusů a 17 tisíc Rakušanů, opustila ležení u Olomouce 27. listopadu 1805 a v několika proudech zvolna postupovala proti francouzským pozicím u Brna. Byla organizována do pěti pochodových kolon, předního a zadního voje a carské gardy. Přednímu voji velel rakouský podmaršál Kienmayer, 1. koloně velel ruský generál Dochturov, 2. koloně francouzský exulant v ruských službách generál Langeron, 3. koloně ruský generál Przybyszewski, 4. koloně rakouský podmaršál hrabě Kolowrat, 5. jízdní koloně rakouský podmaršál kníže Liechtenstein a zadnímu voji ruský generál Bagration, původem Gruzíнец. Carské gardě velel carův bratr velkokníže Konstantin.

Obr. 13 generál Bagration [19]

Tato mohutná armáda postoupila do výchozího postavení na linii Kovalovice - Holubice - Prace - Újezd u Brna a generální štáb umístila v Křenovicích. Vrchní velení této spojenecké armády bylo formálně svěřeno Kutuzovovi, ale zásadní rozhodnutí si vymínil mladý car Alexandr I., ovlivňovaný svou suitou mladých nezkušených a sebevědomých dvořanů.

Dne 1. prosince 1805, den před bitvou, bylo rozestavení jednotlivých částí spojenecké armády následující: na nejjižnějším levém křídle, západně od Újezda k Žatčanskému rybníku se zastavil Kienmayerův přední voj, na temeni Prackého kopce nad Hostěrádkami a Rešovem byly rozloženy 1. a 2. kolona. Téměř v Praci stál se svou jízdou Liechtenstein. Severovýchodně od Prace, na výšině Staré vinohrady byla 3. kolona a za ní, blíže Křenovicím, 4. kolona. Velkokníže Konstantin s gardou stál severně od Křenovic. Pravé, severní křídlo mezi Holubicemi a Kovalovicemi obsadil, poněkud vzdálen od ostatních sborů, kníže Bagration. Ten měl svůj hlavní stan na Pozořické poště (dnes Staré poště). Vrchním velitelem celého jižního křídla, kde měla být postupně přemístěna podstatná část spojenecké armády k proražení francouzské obranné linie Sokolnice - Telnice, byl jmenován německý generál v ruských službách Buxhöwden. V bitvě se projevil jako zcela neschopný reagovat na vývoj bojové situace.

Bitevním plánem spojenců bylo obchvátit nepřítele na jižním křídle, odříznout jej od ústupové linie na Vídeň a vytlačit na sever do lesů Dražanské vrchoviny. Vypracoval jej pečlivě ale bez dostatečné znalosti síly a rozmístění nepřítele rakouský podmaršál Weyrother. Německy psanému rozkazu však většina ruských důstojníků nerozuměla a překlad byl k dispozici až ráno těsně před bitvou. Někteří velitelé ho neobdrželi vůbec. Nevědělo se řádně, co se vlastně bude dělat, jen to, že se bude útočit. Opakované připomínky generála Kutuzova k ukvapenosti postupu spojenců byly marné, car Alexandr I. nechtěl od bitvy za žádnou cenu ustoupit.

Napoleon měl při liknavých přesunech spojenců od Olomouce dost času připravit se na bitvu a sám pro ni určit místo. Osobně po několik dnů objížděl krajinu východně od Brna a zkoumal ji do všech detailů.

Zatím zaujal zdánlivě méně výhodné postavení na linii Velatice - Jiříkovice - Kobylnice - Telnice. Narychlo ještě povolal od Jihlavy 1. sbor k posílení svého středu a od Vídně 3. sbor k posílení jižního křídla.

Celkem měl Napoleon k dispozici v předvečer bitvy na Moravě asi 74 tisíc mužů. Náčelníkem generálního štábu byl maršál Berthier, velitelem 1. sboru maršál Bernadotte, 3. sboru maršál Davout, 4. sboru maršál Soult a 5. sboru maršál Lannes. Císařské gardě velel maršál Bessières, velitelem granátníků byl generál Duroc a divizní generál Oudinot, velitelem samostatné jízdy byl maršál Murat. Francouzské dělostřelectvo mělo asi 150 děl oproti 300 dělům spojenců. Francouzská artilerie však měla větší účinnost díky lepšímu výcviku obsluh a soustředěnému nasazení.

Rozestavení Francouzů večer před bitvou bylo následující: pravé jižní křídlo na linii Telnice - Sokolnice - Kobylnice, kde se očekával hlavní nápor nepřítele, zatím chránila jen jedna pěší a jedna jezdecká divize. Tento životně důležitý úsek byl až v průběhu boje doplňován vojáky Davoutova 3. sboru přicházejícími sem od Vídně. Ti byli v poslední chvíli přesměrováni od Rajhradu k Sokolnicím. Hlavní útočná síla Francouzů, Soultův 4. sbor, samostatný granátnický sbor a také Muratova jízda, byli soustředěni v širokém prostoru u Ponětovic, Šlapanic, Bedřichovic, Velatic, Podolí a Jiříkovic v blízkosti návrší Žuráně. Ráno v den bitvy se za ně přisunul od Slatiny ještě Bernadottův 1. sbor. Opěrným bodem pro levé, severní křídlo, byl kopec Santon, obsazený dělostřelci generála Claparèda. Pod Santonem, kolem císařské silnice, byl připraven Lannesův 5. sbor. Muratova jízda byla vysunuta až ke Tvarožné. Napoleon měl svůj hlavní stan ve starém lomu na úpatí Žuráně. Kolem něj se rozložila císařská garda.

Obr. 14 Napoleon pod Santonem [20]

Napoleonův bitevní plán předvídal nápor hlavní síly spojenců na jižní křídlo. Sám je k tomu svým postavením vylákal. Chtěl vyčkat, až nepřítel opustí návrší nad Prací směrem k Telnici a Sokolnicím a odkryje mu tak svůj pravý bok. Na ten pak zaútočí a jeho armádu rozrazí. S tímto bitevním záměrem seznámil Napoleon své vojáky armádním rozkazem, přečteným v předvečer bitvy. Každý francouzský voják tedy věděl, oč zítra půjde, což na spojenecké straně nevěděli ani mnozí velitelé.

Dne 1. prosince 1805 stály proti sobě mezi Brnem a Slavkovem dvě rozdílné armády. Na jedné straně francouzská armáda organizovaná na základě nových revolučních principů ve vojenství, jednolitá a prodchnutá národním duchem i obdivem k svému nejvyššímu veliteli, který ji vedl na základě nové a netradiční taktiky i strategie. Proti ní stála nesourodá armáda spojenců postavená na tuhém drilu a ovládaná zastaralými, v podstatně feudálními zásadami vedení války. Jejich zítřejší souboj bude i soubojem historických epoch, což Napoleon i jeho maršálové dobře věděli.[2]

2.5 Průběh bitvy

Dne 2. prosince 1805 ráno byla pole pokryta slabým sněhovým popraškem. Ranní mlha pozvolna sedala do úžlabin. Vojáci obou stran čekali celou noc ve svých pozicích. Jen tu a tam padl výstřel předních hlídek.

Mezi 7. a 8 hodinou ranní začínají sestupovat spojenecké kolony z Prackého kopce směrem k jižnímu křídlu Francouzů mezi Sokolnicemi a Telnicí a postupně se s nimi pouštějí do boje. Stále sílící spojenecká přesila na tomto úseku však nemůže prorazit pevnou francouzskou obranu. Francouzská dělostřelba u sokolnického zámku působí nekrytým pěšákům v ruských uniformách strašné ztráty.

Vinou špatného rozestavení spojeneckých kolon před bitvou si v postupu překáží Liechtensteinova jízda, která se od Prace přesunuje na severní pravé křídlo a brání v cestě 3. koloně, která měla podpořit útok kolon na jižním levém křídle u Sokolnic.

Mezitím se, zahalena ranní mlhou, přesunuje hlavní úderná síla francouzské armády, 4. Soultův sbor, za Velatický potok směrem k Praci. Tam čeká na povel k útoku.

Kolem 8. hodiny vyplouvá z mlh nad Slavkovem „krvavé“ slunce. V 8 hodin 30 minut vydává císař Soultovi povel k útoku. Francouzští vojáci vystupují z mlhy tam, kde je nikdo nečekal. Postupují směrem od Ponětovic a Jiříkovic k Praci a odtud k Prackému kopci a k výšině Staré vinohrady. Útočí do kopce, na zeslabený střed spojenců, který kryjí už jen dvě divize Kolowratovy 4. kolony, zatímco 1., 2. a 3. kolona už návrší opustily a dostaly se v údolí Zlatého potoka u Sokolnic a Telnice do kontaktu s nepřítelem. Obrany tohoto úseku, poté co rozpoznal kritickou situaci, se osobně ujímá Kutuzov. Na Prackém kopci se střetává ruská divize generála Miloradoviče s divizí Vandammovou a na Starých vinohradech divize Kolowratova, sestavená z rakouských nováčků a záložníků, s divizí Saint-Hilairovou.

K obraně výšin se přidává ještě Kamenského brigáda z 3. kolony, která se zpozdila s přesunem k Sokolnicím a obrátila se teď zpět, aby bránila návrší.

Kolem císařské silnice vyráží do útoku severní francouzské křídlo maršála Lannese proti Bagrationovi. Ruské oddíly se však brání skvěle a způsobují Francouzům značné ztráty. Později dokonce přejdou do protiútoků.

Kolem 9. hodiny již zuří bitva na všech úsecích fronty. Francouzská obrana jižního křídla, kde se již bojuje o každé stavení či zahradu, odolává. Ani přes velkou spojeneckou početní převahu se zde fronta nehýbe. To znamená, že Weyrotherův bitevní plán, od počátku špatně pojatý, se začíná definitivně hroutit. Zatím se do boje zapojuje ruská carská garda. Přichází od Slavkova a Křenovic a ocitá se nečekaně v první linii. Zaútočí úspěšně proti francouzské pěchotě u Starých vinohradů nad Blažovicemi a rozežene ji. Na pomoc prchajícím pěšákům posílá Napoleon svou císařskou gardu. Na Starých vinohradech pak dojde k spektakulárnímu střetnutí obou elitních útvarů ruské a francouzské armády. Stanula tady garda proti gardě, každá z nich přímý symbol moci svých vládců. Sama srážka prakticky nezměnila nic na celkovém průběhu bitvy, ale přesto se stala legendou. Francouzský jezdecký útok, při němž důležitá role připadla divoké jednotce arabských mameluků, které si Napoleon přivedl z Egypta, smetl ruskou gardu a odčinil předchozí neúspěch francouzských pěšáků.

Obr. 15 Útok mameluků na ruskou císařskou gardu [21]

Severně od olomoucké silnice se pokouší všemi zbraněmi o protiútok Bagration. Daří se mu probít do Tvarožné a ruští jezdci dokonce proniknou do boku obranné linie na Santonu. Od Podolí však vyrázejí francouzští kyrysníci a vytlačují Rusy zpět. Prudká dělostřelba ze Santonu vyhání Rusy i z Tvarožné.

Obr. 16 Vrch Santon s kaplí [22]

V jedenáct hodin dopoledne dochází ke hlavnímu zlomu v bitvě. Na středním úseku na Prackých výšinách sice francouzský útok zaváhá, protože jeho přední linie se příliš roztáhla a spojenci zde kladou silný odpor, ale obranná linie 4. spojenecké kolony je nakonec prolomena. Nastává ústup spojenců ve středu a na severním křídle směrem ke Slavkovu a Rousínovu. Zkušenému Bagrationovi se daří naznačit ústup na Vyškov a oklamat tak Francouze. Zatím v krytu terénních nerovností stáčí svoje vojáky ke Slavkovu, kde pak v závěru bitvy kryje zmatený ústup poražené armády. Přehradnou palbou kryjí tento ústupový manévr od silnice k Rousínovu dvě baterie rakouského majora Frierenbergera.

Kolem poledne posílá maršál Soult své dvě divize z Prackého kopce do zad ještě zápasícího jižního spojeneckého uskupení, tedy stejnou cestou, kterou spojenci ráno sestupovali proti Francouzům. Spojenci se tak ocitají v kleštích, jejichž druhé rameno tvoří jižní francouzské křídlo na Zlatém potoce v linii Sokolnice - Telnice.

Kolem jedné hodiny odpoledne zde spojenci zahajují všeobecný ústup, který se však záhy mění v útěk. Vojáci 1. a 2. spojenecké kolony prchají kolem Žatčanského rybníka a po hrázi oddělující tento rybník od sousedního rybníka Měnínského, kde jsou však snadným terčem palby francouzského gardového dělostřelectva, postupujícího mezitím kolem od Újezdu. Zde se zrodila falešná francouzská legenda o tisících utopených ruských vojáků v jezerech. Chránit ústup jižního křídla se pokouší podmaršál Kienmayer se svým sborem. Jeho dělostřelci se snaží narychlo zbudovat pozice poblíž Boží muky u Telnice. Dezorientovaná Przybyszewského 3. kolona je obklíčena a zajata Francouzi u Kobylnic.

Obr. 17 Proboření ledu na Žatčanském rybníku [20]

Poslední výstřely bitvy padly kolem třetí hodiny odpoledne, kdy obě vyčerpané armády zaujaly postavení na vzdálenost půl dělového dostřelu od sebe. Spojenci na severním křídle - přibližně v linii Slavíkovice - Velešovice - vrch Cigán nad Slavkovem - Vážany nad Litavou; na jihu pak za Žatčanským rybníkem směrem jihovýchodním. Francouzi stanuli v údolí Rousínovky a na jižním křídle severně od Žatčanského rybníka.[2]

2.7 Důsledky bitvy

Bezprostředním výsledkem bitvy u Slavkova bylo bojiště pokryté tisíci mrtvými a na smrt raněnými vojáky. Celkové ztráty Rusů, včetně raněných a zajatých se odhadují maximálně na 20 tisíc, Rakušanů na 6 tisíc a Francouzů na více než 8 tisíc. Raněnými a zajatými vojáky bylo přeplněno celé Brno i okolní vsi. Mnohým se nedostalo základního ošetření ještě dva dny po bitvě, protože už došly zásoby obvazových látek a základních léčiv.

Noc po bitvě a po průchodu setmělým bojištěm přespal Napoleon na Pozořické poště, zatímco decimovaní Rusové se zdrceným carem Alexandrem začali ustupovat na Hodonín a za řeku Moravu do Uher. Francouzská Muratova jízda, oklamaná Bagrationovým ústupovým manévrem se vrhla do pronásledování neexistujícího nepřítele přes Rousínov k Vyškovu.

Dne 3. prosince 1805 se Napoleon ubytoval i se svým štábem na slavkovském zámku rodu Kouniců. Druhého dne se sešel u Žarošic s nešťastným rakouským císařem Františkem I. k uzavření příměří a dojednání podmínek následného míru. Na slavkovském zámku bylo uzavřeno francouzsko-rakouské příměří a konečný mír byl sjednán mezi Francií a Rakouskem až v Prešpurku (dnešní Bratislavě) dne 26. prosince 1805.

Obr. 18 zámek Slavkov [23]

Rakousko tím ztratilo některé svoje dědičné země (Istrii, Dalmácii, Benátsko a Tyrolsko) a zavázalo se zaplatit Francii vysoké válečné reparace. Rusko na výsledek bitvy nijak diplomaticky nereagovalo a zbytky jejich armády se stáhly přes Slovensko k východu. Příštím rokem pak Rusové ve válce proti Napoleonovi pokračovali, tentokrát po boku nového spojence – Pruska. Třetí koalice však byla přešpurským mírem definitivně zlomena a Napoleonova moc na kontinentě byla upevněna.

Důsledkem slavkovské bitvy byl i zánik Svaté říše římské národa německého, jelikož pod vlivem katastrofální prohry a na Napoleonův nátlak se rakouský císař František I. v průběhu následujícího roku 1806 zřekl titulu císaře této starobylé a už jen zcela formální říše.

Válečné drancování, kterého se dopouštěly před bitvou obě armády a po bitvě samozřejmě už jen Francouzi, přivedlo Moravu do nebyvalé bídy. Rekvizice trvaly až do ledna 1806, kdy francouzské sbory počaly zuboženou zemi opouštět. V opatrování místních obyvatel zůstali jen zranění Francouzi, kteří domů nemohli nebo nechtěli. Památkou na ně jsou často zkomolená francouzská příjmení, která dnes nosí mnoho obyvatel zejména na Brněnsku.[2]

3 MAPOVÉ FONDY VOJSK TŘÍ CÍSAŘŮ

3.1 Zájmové území - Bojiště

Slavkovské bojiště je oblast rozkládající se na východ od Brna, na území dvou okresů Vyškov a Brno-venkov. Její šířka je zhruba 8 km a délka kolem 6 km. Celé území má pak rozlohu asi 120 km² a pojímá 25 obcí a měst. Lokalita bojiště je vymezená obcemi Pozořice (ze severu), Slavkov u Brna (z východu), Žatčany (z jihu) a Šlapanice (ze západu), nebo též starou císařskou cestou (ze severu), Zlatým potokem (ze západu) a říčkou Litavou (z jihovýchodu). Na jižním cípu bojiště Litava plnila dva dnes již zaniklé rybníky Žatčanský a Měninický. V místě u Ponětovic, kde se Velatický potok slévá s potokem Říčka ve Zlatý potok, byl terén značně podmáčený a plný mokřin. Od severozápadu k jihovýchodu protíná bojiště Pratecké návrší, jehož hřeben korunují dvě výškové kóty: kóta 298 Staré vinohrady a kóta 324 Pratecký kopec (dnes zde stojí Mohyla míru).[7] Na severní hranici bojiště (v současnosti ji zhruba vymezuje dálnice D1) stojí u olomoucké silnice vrch Padělek, který francouzští veteráni přejmenovali na Santon.[9] Z východní strany vyčnívá nad terén o 15 metrů, ze strany západní pak o metrů 80. Dalším významným bodem za levým francouzským křídlem je kóta 286 Žuráň, stojící uprostřed trojúhelníku obcí Tvarožná, Podolí a Šlapanice, kde si na vrcholu kopce Napoleon zřídil své velitelské stanoviště.[7]

Obr. 19 Hranice památkové zóny bitvy u Slavkova [20]

3.2 Podklady pro plánování bitvy

3.2.1 Podklady a plány Francouzské císařství

Slavkovské bojiště si Napoleon vybral během cesty se svou suitou mezi Brnem a Vyškovem, když se chtěl ujistit o pozicích nepřítele. Po zjištění situace a vydání rozkazů si při zpáteční cestě zamyšleně prohlížel okolí a studoval terén. Během cesty občas seskočil z koně, prošel se pěšky přes pole, poklekával a sledoval každou nerovnost krajiny. Poté své družině řekl: „Pánové, prohlédněte si důkladně tento terén! Bude to bojiště! Budete tu muset sehrát svou úlohu.“[4] Napoleon si bojiště poté projížděl ještě mnohokrát. Při pochůzkách terénu zkoumal schůdnost terénu, umístění mokřadů, které by mohly bránit v přesunech jízdy i pěchoty a podobně. Zmapováním oblasti a zajištění podkladů pro plánování bitvy byla pověřena vojenská topografická služba. Důstojníci vojenské topografické služby projížděli krajinu na koni a mapovali metodou "a la vue", česky to zní méně vznešeně - "od oka", tj. pouhým pozorováním v terénu. Mapy vznikaly bez topografického podkladu a bez měření.[10] Napoleon měl mapové podklady terénu, které si zajistil během cesty na Moravu. Byla to například tehdejší mapa Moravy vyhotovená v Norimberku roku 1802, ale pro vedení bitvy byla příliš málo podrobná a pro vedení bitvy nedostačující. Napoleon poté šikovnými machinacemi svého vojska přinutil spojeneckou armádu k pochodu z Olomouce k Brnu, kde se nakonec u Slavkova střetla s jeho armádou.

3.2.1 Podklady a plán Rakouského císařství a Ruského impéria

Spojenecký plán vyhotovil náčelník spojeneckého štábu generál Weyrother. Tento muž byl zastáncem tehdy již zastaralé vojenské taktiky, dále byl poměrně nepraktický a jeho plán mohl fungovat na papíře, ale jen těžko v oné době a ještě proti Napoleonovi. Znalosti terénu a mapové podklady měl více než dostačující, protože prostor mezi Tuřany a Slatinou je už odedávna místem rakouských vojenských manévru. Poslední velké manévry tady byly v létě roku 1804 za přítomnosti samotného císaře Františka a rakouští důstojníci je měli ještě v čerstvé paměti. Weyrother byl jedním z nich a věděl tedy, do jakého terénu spojeneckou armádu vede.[4] Mapování terénu tady probíhalo stejnou metodou a výsledky měření pro účely bitvy byly téměř totožné. Spojenci měli ale oproti francouzům při plánování značnou nevýhodu a tou byla organizace a jazyková bariéra. Překlady rozkazů a pokynů k bitvě na svá místa ve většině případů dorazila buďto pozdě, nebo nedorazila vůbec. To vedlo ke zmatkům a případně k fámám o špatných mapových podkladech ruské a rakouské armády. Plán bitvy hrál Napoleonovi přímo do karet, protože dobře předpokládal vyklizení prateckých výšin a snahu odříznout jeho jižního křídla od Vídně, kam měl údajně směřovat případný ústup.

Plán ani jednoho z vojevůdců nevyšel podle jeho předpokladu, ale na rozdíl od většiny spojeneckých velitelů byl Napoleon a jeho podřízení schopni včas zareagovat na změnu situace a zvítězit.

3.3 Mapové fondy

Tato stěžejní část mé práce se věnuje porovnávání a popisu kartografických děl zobrazujících Bitvu tří císařů. Map a plánů této vojenské operace je velké množství a proto jsem udělal jen výběr těch nejpovedenějších a nejznámějších. Díla jsem porovnával s částí vektorizované mapy ZM 50 (ML 24-43). Vektorizoval jsem významné vrcholy a obce s vodními toky ohraničující slavkovské bojiště, které jsem poté natransformoval a porovnal. U některých plánů chybí grafika s porovnáním, protože přesnost a podrobnost mapy byla tak špatná, že natransformovaná kresba by nám nic neřekla a mé práci nijak nepřispěla.

3.3.1 Mapy I. vojenského mapování

vytvořeno: 1764-1768 a 1780-1783 (rektifikace)

měřítko: 1:28 800

způsob znázornění terénu: sklonové šrafy a stínování

popis díla:

Podkladem se stala Müllerova mapa zvětšená do měřítka 1: 28 800. Před mapováním nebyla z finančních a časových důvodů vybudována síť přesně astronomicky určených trigonometrických bodů. Proto pokusy o sestavení přehledné mapy monarchie, bez její kvalitní geometrické kostry, skončily neúspěšně. Kresba nešla jednoznačně napojit, deformovala se, či překrývala. Velká pozornost byla věnována komunikacím, řekám, potokům i umělým strouhám, využití půdy i různým typům budov - kostely, mlýny. Díky barevnému rozlišení jednotlivých složek je lze snadno identifikovat. Současně s kresbou map vznikal vojensko-topografický popis území obsahující informace co v mapě nebyly - šířka a hloubka vodních toků, stav silnic a cest, zásobovací možností obcí, aj. Tento materiál jen pro území Čech sestává z 19 rukopisných svazků.[10]

výsledky porovnání:

Při porovnání tohoto plánu jsem použil mapu ZM 50, i když má menší měřítko. Důvodem byla dostatečná přesnost a podrobnost současné mapy díky jejím dokonalejším metodám měření a vyhotovení. Navíc byla pro porovnání bojiště dostatečná, protože jsem plán nezkoumal s příliš velkými požadavky na přesnost. Byla pro mě hlavní alespoň přibližná poloha jednotlivých vesnic obklopujících bojiště a poloha jeho nejvýznamnějších vrcholů.

Mapy I. vojenského mapování, které byly použity jako mapový podklad k bitvě nemohly dostatečně vyjádřit terén pro vedení pozemního boje. Při zkoumání geometrické přesnosti jsem našel spoustu chyb. I když byla mapa poměrně přesná v menších úsecích v celkovém pohledu byla značně zdeformovaná a vůbec neodpovídala zákresu vesnic ze současné mapy použité pro porovnání. Jako podklad nebyly mapy samy o sobě dostačujícím podkladem a musely být doplněny podrobnějšími údaji.

3.3.2 Plan de la bataille d'Austerlitz - Calmet Beauvoisin

vytvořeno:	1805
měřítko:	1:11 300
rozměr:	86 x 95 cm
způsob znázornění terénu:	sklonové šrafy a stínování

popis díla:

Tato mapa byla vytvořena těsně po bitvě kapitánem a inženýrem Calmetem Beauvoisinem. Je jednou z nepřesnějších a nejlépe znázorňujících map bitvy u Slavkova z pohledu Francie. Mapa je orientovaná k severu a je doplněna třemi výřezy doplňující události bitvy.

výsledky porovnání:

Při porovnání tohoto plánu jsem použil taktéž mapu ZM 50, i když měla menší měřítko. Důvod použití byl stejný jako v předcházejícím případě. Porovnání dopadlo překvapivě dobře oproti I. vojenskému mapování. Geometrická a polohová přesnost vesnic i vrcholů byla až na určité výjimky (obce Žatčany, Zbyšov a Hostěrádky - Rešov) a pro účel plánu více než dostačující a překvapivě přesná.

3.3.3 Plan der Gegend von Austerlitz - Joseph Köstler

vytvořeno:	1805
měřítko:	cca 1:100 000
rozměr:	34,5 x 44 cm
způsob znázornění terénu:	sklonové šrafy

popis díla:

Plán bitvy u Slavkova, ne zcela přesně znázorňující výchozí situaci před započítím bojů, kdy se zejména v severní oblasti obě vojska nacházela výrazně východněji. Patrně jde o školní práci zhotovenou s jistým časovým odstupem od události.

výsledky porovnání:

U tohoto plánu jsem našel nespočet chyb v poloze obcí i tvarem a polohou významných výšin slavkovského bojiště. Z řady nepřesností lze připomenout například obec Tvarožná, která leží severně, nikoliv jižně od olomoucké silnice. Tento plán je spíše uměleckým dílem než historicky a kartograficky přesným dokumentem.

3.3.4 Plan der Gegend von Austerlitz in Mähren - Dilling

vytvořeno:	1805-1810
měřítko:	1:146 000
rozměr:	24 x 36 cm na listu 38 x 48 cm
způsob znázornění terénu:	sklonové šrafy

popis na plánu:

Plán oblasti u Slavkova na Moravě, s postavením spojenecké armády ruského impéria a Rakouského císařství spolu s armádou Francouzského císařství v bitvě 2. prosince 1805.

výsledky porovnání:

Porovnání tohoto díla dopadla prakticky stejně jako v předešlém případě. Plán má stejné chyby jak v přesnosti znázornění terénu, tak i v umístění vojsk.

3.3.5 Battle of Austerlitz - Alexander Keith Johnston

vytvořeno:	1848
měřítko:	1:132 720 (0,5 palce na míli)
rozměr:	16 x 20 cm
způsob znázornění terénu:	sklonové šrafy

popis díla:

Mapa Battle of Austerlitz byla vypracována pro Alisonův historický atlas, který obsahuje více než 100 map v sérii, pokrývajících hlavní vojenské střetnutí z revolučních a napoleonských válek z Jemappes až k Waterloo. Mapy získaly vysoká ocenění od historiků a vojenských odborníků.

výsledky porovnání:

Mapa je na svou dobu velice vydařená a přesná. Jediná věc k vytknutí je velké množství popisů vojenských útvarů, které mohou trochu mást.

3.3.6 Plány bitvy u Slavkova - A. I. Michajlovski-Danilevski

vytvořeno:	1849
měřítko:	cca 1:100 000
způsob znázornění terénu:	sklonové šrafy

popis díla:

Tyto plány a kniha Bitva u Slavkova 1805: První bitva cara Alexandra s Napoleonem, jejíž součástí plány jsou, je dílem Aleksandra Ivanoviče Michajlovského-Danilevského. První z plánů zobrazuje pozice vojsk před bitvou a druhý po ní. Jako zajímavost u tohoto plánu je měřítko, které na rozdíl od ostatních děl není v rakouských nebo německých mílích, ale v ruské jednotce délky verstách. Délka 1 versty odpovídá 1,066781 km.

výsledky porovnání:

Pro porovnání jsem použil jen jeden z plánů, protože mají stejný mapový podklad a liší se pouze velikostí. Plány jsou oba moc pěkně zpracované a na dobu svého vzniku i velmi přesné.

3.3.7 Bataille d'Austerlitz - Autor J. Rousseau, rytec Ch. Dyonnet

vytvořeno:	1879
měřítko:	cca 1:100 000
způsob znázornění terénu:	sklonové šrafy

popis díla:

Toto dílo je mapovou přílohou knihy Relation de la bataille d'Austerlitz gagnée le 2 décembre 1805 par Napoléon contre les Russes et les Autrichiens, kterou vytvořil Tranchanta de La Verne. Autorem mapy je J. Rousseau a nakreslil ji Ch. Dyonnet.

výsledky porovnání:

Mapový podklad této mapy je přesný a dostatečně kvalitní i přesto, že je trochu nevýrazný. Toto mapové dílo asi nejlépe a nejpodrobněji znázorňuje umístění jednotlivých vojenských útvarů obou armád.

3.3.8 Bitva u Slavkova - návrh prof. A. Slovák, kreslil A. M. Lang

vytvořeno:	1898
měřítko:	1:84750
rozměr:	26,5 x 19 cm
způsob znázornění terénu:	sklonové šrafy

popis díla:

Tato mapa je také mapovou přílohou knihy a to knihy Bitvy u Slavkova od českého autora prof. Aloise Slováka. Prof. Alois Slovák byl významný historik a pedagog, který se podílel na výstavbě Mohyly míru. Měl velký zájem o napoleonské války a především o bitvu u Slavkova. Mapu nakreslil Antonín M. Lang.

výsledky porovnání:

Tato mapová příloha, stejně jako ostatní mapy z půlky 19. století s touto tematikou mají už dostatečně kvalitní podklad a dostatečně přesně znázorňují terén a umístění obcí. Poloha obcí a výšin při transformaci byla vyhovující a k její přesnosti nemám žádné výtky.

3.3.9 Další

Při své práci jsem narazil ještě na několik dalších historických i současných map zobrazujících Bitvu u Slavkova, ale vzhledem k jejich charakteru jsem je už podrobněji nezkoumal. Mapy byly buďto příliš obecné a terén znázorňovali pro porovnání příliš zjednodušeně, nebo šlo o mapy méně známé a nenašel jsem o nich dostatek údajů k prezentaci. Šlo bohužel o mapy, které jsem získal z historické sbírky zámku Slavkov. Konkrétně jde o Plán bitvy u Slavkova od G.E.F Seidela a o rakouský Plán bitvy u Slavkova, o kterém jsem nezjistil prakticky nic. I při svém neúspěchu o dohledání dostatečných informací o těchto mapách mi nic nebránilo v jejich porovnání a otestování přesnosti. Testování dopadlo velice špatně. Mapový podklad byl dost nepřesný a k přesnému znázornění terénu byl velmi vzdálený. Chyby byly srovnatelné s chybami nalezenými v plánu od Josepha Köstlera a Dillinga. Chyby byly zapříčiněny pravděpodobně špatnými mapovými podklady té doby. Další mapy měly problém se svou obecností a proto jsem je už blíže nezkoumal. Přesto si myslím, že by měly být v mé práci obsaženy, protože by byla velká škoda je neuvádět vůbec. Jde o dva již zmíněné plány ze sbírek Slavkovského zámku - **rakouský Plán bitvy u Slavkova od G.E.F Seidela** a **rakouský Plán bitvy u Slavkova**, dále pak francouzský **Plán bitvy od Jeana Pierra**, francouzský **Plán bitvy od A.M. Perrota** a o často reprodukovanou **americkou mapu Bitvy u Slavkova** z historického ústavu Americké vojenské akademie West Point.

4 ZÁVĚR

Práce mi přinesla řadu zajímavých poznatků o Bitvě u Slavkova a o způsobu zajišťování mapových podkladů pro její vedení. Díky ní jsem si také při porovnání přesnosti získal větší přehled o kvalitě map z 19. století. Mapy slavkovského bojiště z první poloviny 19. století byly nepřesné a ne příliš kvalitní ve znázornění terénu, až na výjimku mapy od Calmeta Beauvoisina. Mapy z druhé poloviny byly mnohem přesnější a dle mého názoru i povedenější. Díky své bakalářské práci jsem také navštívil rekonstrukci bitvy, které bych se asi za jiných okolností nezúčastnil a musím uznat, že bych o hodně přišel. Na okolí Brna a především na bývalé Slavkovské bojiště se budu ještě dlouho dívat trochu jinak než mí spolužáci, jak z důvodu vědomí k jaké hrůzné události tady před 209 lety došlo, tak i z důvodu nespočtů záchvatů vzteku a hodin strávených nadáváním u počítače při zajišťování podkladů a jejich následným zkoumáním. Práci chci ale uzavřít vážně, protože nejen bitva, ale i následné rabování a plundrování uvrhlo Moravu do dlouhého období bídy a nepokojů, která byla ještě navíc sužována epidemií tyfu. Závěrem bych chtěl čtenáři doporučit návštěvu Mohyly míru a Slavkovského zámku, především expozici věnovanou Napoleonovi a bitvě u Slavkova a rozhodně další rok navštívit rekonstrukci bitvy, která bude slavit 210. výročí.

5 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- [1] *Wikipedia: the free encyclopedia*. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [online] [cit. 2014-05-28]
Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Napoleonské_války
- [2] KUPKA, Jaroslav a UHLÍŘ Dušan.
ČESKOSLOVENSKÁ NAPOLEONSKÁ SPOLEČNOST, z.s.:
Bitva u Slavkova - stručný popis jejích příčin, průběhu a důsledků.
Bitva u slavkova [online]. [cit. 2014-05-28].
Dostupné z: <http://napoleonska-spolecnost.cz/rok1805.htm>
- [3] RÁJA, Jan. *Bellum.cz - Slavné bitvy českých dějin:*
Bitva u Slavkova 2. prosince 1805.*Bellum* [online]. [cit. 2014-05-28].
Dostupné z: <http://www.bellum.cz/bitva-u-slavkova.html>
- [4] UHLÍŘ, Dušan. *Slunce nad Slavkovem*. Vyd. 3. Třebíč: Akcent, 2010, 469 s., [16] s. obr. příl. Fakta (Akcent). ISBN 978-80-7268-777-0.
- [5] Bond marketing Ltd. *Slavkov u Brna - Austerlitz:*
Bitva u Slavkova - bitva tri cisaru [online]. [cit. 2014-05-28].
Dostupné z: <http://www.bond.cz/www/austerlitz/default.htm>
- [6] KOVAŘÍK, Jiří. *Napoleonova tažení: osud císařství*. Vyd. 1. Překlad Ondřej Vévoda. Ilustrace Christa Hook. Třebíč: Akcent, 2003, 485 s. Válečná tažení. ISBN 80-726-8261-X.
- [7] KOVAŘÍK, Jiří. *Slavkov 1805: Napoleonův největší triumf*. 1. vyd. Překlad Ondřej Vévoda. Ilustrace Christa Hook. Třebíč: Akcent, 2013, 607 s. Válečná tažení. ISBN 978-80-7268-983-5.
- [8] CASTLE, Ian. *Slavkov 1805: osud císařství*. 1. vyd. Překlad Ondřej Vévoda. Ilustrace Christa Hook. Praha: Grada, 2007, 96 s. Válečná tažení. ISBN 978-802-4718-958
- [9] ROZBOŘIL, Jan. *Historická exkurze regionem Austerlitz*. Brno : PedF MU, 2007. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/90423/pedf_m/
- [10] © LABORATOŘ GEOINFORMATIKY FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ UNIVERZITY J.E.PURKYNĚ
Prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska: I. vojenské mapování – josefské.
[online]. [cit. 2014-05-28].
Dostupné z: http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?z_height=70&lang=cs&z_width=0&z_newwin=0&map_root=1vm

Zdroje internetových obrázků

- [11] LAYOUT BY ANUSS. | COPYRIGHT (C).History if:
Francouzská buržoazní revoluce. [online]. [cit. 2014-05-28].
Dostupné z: <http://history-if.blog.cz/en/1011/francouzska-burzoazni-revoluce>
- [12] *Wikipedia: the free encyclopedia*. San Francisco (CA):
Wikimedia Foundation, 2001- [online] [cit. 2014-05-28]
Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Francouzské_revoluční_války
- [13] UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ FILOZOFICKÁ FAKULTA
TECHNICKÁ PODPORA HUMANITNÍCH VĚD - APLIKOVANÉ
TECHNOLOGIE V ARCHIVNICTVÍ.
VFR - Velká Francouzská Revoluce: Alexandr I. Pavlovič.
[online]. [cit. 2014-05-28].
Dostupné z: <http://vfr.rohir.net/course26.html>
- [14] *Wikipedia: the free encyclopedia*. San Francisco (CA):
Wikimedia Foundation, 2001- [online] [cit. 2014-05-28]
Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Michail_Illarionovič_Kutuzov
- [15] PÁTRAČ. Palba.cz: Josef Václav Radecký z Radče - český voják brání
trůn. [online]. [cit. 2014-05-28].
Dostupné z: <http://www.palba.cz/viewtopic.php?f=277&t=5552>
- [16] GYE, Hugo. Mail Online: Napoleon in love. [online]. [cit. 2014-05-28].
Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2293722/Napoleon-love-Engagement-ring-emperor-gave-wife-Josephine-goes-auction-set-fetch-13-000.html>
- [17] ORANGE, Museum of the Army. Napoleon 1st:
The Camp of Boulogne on Sea. [online]. [cit. 2014-05-28].
Dostupné z: <http://napoleon1er.perso.neuf.fr/E-Boulogne.html>
- [18] *Wikipedia: the free encyclopedia*. San Francisco (CA):
Wikimedia Foundation, 2001- [online] [cit. 2014-05-28]
Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Austerlitz
- [19] *Wikipedia: the free encyclopedia*. San Francisco (CA):
Wikimedia Foundation, 2001- [online] [cit. 2014-05-28]
Dostupné z: http://pl.wikipedia.org/wiki/Piotr_Bagratiön
- [20] *Wikipedia: the free encyclopedia*. San Francisco (CA):
Wikimedia Foundation, 2001- [online] [cit. 2014-05-28]
Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Bitva_u_Slavkova

- [21] OLSZEWSKI, Z. Guard Cavalry of the Napoleonic Wars 1805 - 1815: Squadron of Guard Mamelukes [Escadron de Mamelukes de la Garde Imperiale]. [online]. [cit. 2014-05-29].
Dostupné z: http://www.napolun.com/mirror/napoleonistyka.atspace.com/IMPERIAL_GUARD_cavalry_1.html#frenchguardcavalryintro
- [22] *Wikipedia: the free encyclopedia*. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [online] [cit. 2014-05-28]
Dostupné z: [http://cs.wikipedia.org/wiki/Santon_\(přirodní_památká\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Santon_(přirodní_památká))
- [23] *Wikipedia: the free encyclopedia*. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [online] [cit. 2014-05-28]
Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zámek_Slavkov_u_Brna_-_nádvoří_1.jpg

Zdroje příloh

- Příloha č. 1 © LABORATOŘ GEOINFORMATIKY FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ UNIVERZITY J.E.PURKYNĚ. Prezentace starých mapových děl z území Čech, Moravy a Slezska. [online]. [cit. 2014-05-28]. Dostupné z: <http://oldmaps.geolab.cz>
- Příloha č. 2,13 LA BIBLIOTHÈQUE NATIONALE DE FRANCE. *Gallica Bibliothèque numérique* [online]. [cit. 2014-05-29]. Dostupné z: <http://gallica.bnf.fr>
- Příloha č. 3,4 COPYRIGHT © 2013 MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA. *StaréMapy.cz* [online]. [cit. 2014-05-29]. Dostupné z: <http://www.staremapy.cz>
- Příloha č. 5 SITE AND DOCUMENTS © COPYRIGHT 2007-2014 BARRY WINNINGHAM. ALL RIGHTS RESERVED. *Jean Lannes: Austerlitz* [online]. [cit. 2014-05-29]. Dostupné z: <http://www.jeanlannes.com/austerlitz>
- Příloha č. 6,7 JIRÍ KOVAŘÍK. AWESOME INC. *Napoleonské a knihy Jiřího Kovaříka: BITVA U SLAVKOVA PODLE GENERÁLA ALEXEJE P. JERMOLOVA* [online]. [cit. 2014-05-29]. Dostupné z: <http://napoleon-knihy.blogspot.cz/2013/04/bitva-u-slavkova-podle-general-a-alexeje.html>
- Příloha č. 8 HYPOTHESES.ORG. *Interfaces/Livres anciens de l'université de Lyon: Collection Paul Bourde 2/3 : Napoléon en campagne* [online]. [cit. 2014-05-29]. Dostupné z: <http://bibulyon.hypotheses.org/1158>
- Příloha č. 9 SLOVÁK, Alois. *Bitva u Slavkova: (S mapkou bojiště a obrazem tří císařů)*. 2. rozmn. vyd. V Brně: Alois Slovák, 1898, 154, [II] s.
- Příloha č. 10,11,12 Historické sbírky zámku Slavkov
- Příloha č. 14 *Wikipedia: the free encyclopedia*. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [online]. [cit. 2014-05-28] Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Austerlitz
- Příloha č. 15 COPYRIGHT CENIA, 2010-2014. *Národního geoportálu INSPIRE* [online]. [cit. 2014-05-29]. Dostupné z: <http://geoportal.gov.cz/web/guest/home>

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

ML - Mapový list

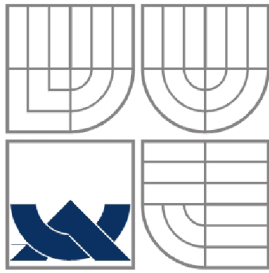
ZM 50 - Základní mapa 1:50 000

8 SEZNAM OBRÁZKŮ

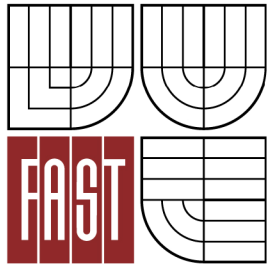
Obr. 1 Generál Rapp přivádí před Napoleona zajatého knížete Repnina. [3] ..	10
Obr. 2 Dobytí Bastily [11]	11
Obr. 3 Bitva u pyramid [12]	12
Obr. 4 car Alexandr I. [13]	14
Obr. 5 generál M. I. Kutuzov [14]	14
Obr. 6 Uniformy ruské armády [5]	16
Obr. 7 císař František II. [15]	17
Obr. 8 Uniformy rakouské armády [5]	18
Obr. 9 Napoleon Bonaparte [16]	19
Obr. 10 Uniformy francouzské armády [5]	22
Obr. 11 Napoleon při inspekci vojsk v Boulogne [17]	23
Obr. 12 Napoleon přijímá kapitulaci generála Macka u Ulmu [18]	24
Obr. 13 generál Bagration [19]	25
Obr. 14 Napoleon pod Santonem [20]	28
Obr. 15 Útok mameluků na ruskou císařskou gardu [21]	30
Obr. 16 Vrch Santon s kaplí [22]	31
Obr. 17 Proboření ledu na Žatčanském rybníku [20]	32
Obr. 18 zámek Slavkov [23]	33
Obr. 19 Hranice památkové zóny bitvy u Slavkova [20]	35

9 SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Mapy I. vojenského mapování
- Příloha č. 2 Plan de la bataille d'Austerlitz - Calmet Beauvoisin
- Příloha č. 3 Plan der Gegend von Austerlitz - Joseph Köstler
- Příloha č. 4 Plan der Gegend von Austerlitz in Mährem - Dilling
- Příloha č. 5 Battle of Austerlitz - Alexander Keith Johnston
- Příloha č. 6 Plán bitvy u Slavkova - A. I. Michajlovski-Danilevski (1)
- Příloha č. 7 Plán bitvy u Slavkova - A. I. Michajlovski-Danilevski (2)
- Příloha č. 8 Bataille d'Austerlitz - Autor J. Rousseau, rytec Ch. Dyonnet
- Příloha č. 9 Bitva u Slavkova - návrh prof. A. Slovák, kreslil A. M. Lang
- Příloha č. 10 Plán bitvy u Slavkova - G.E.F Seidel
- Příloha č. 11 Plan der schlach von Austerlitz
- Příloha č. 12 Plan de la bataille d'Austerlitz - Aristide Michel Perrot
- Příloha č. 13 Plan de la bataille d'Austerlitz - Jean Pierre
- Příloha č. 14 The Battle of Austerlitz
- Příloha č. 15 výřez ZM 50
- Příloha č. 16 Porovnání - Mapy I. vojenského mapování
- Příloha č. 17 Porovnání - Plan de la bataille d'Austerlitz - Calmet Beauvoisin
- Příloha č. 18 Porovnání - Battle of Austerlitz - Alexander Keith Johnston
- Příloha č. 19 Porovnání - Plán bitvy u Slavkova - A.I.Michajlovski-Danilevski (1)
- Příloha č. 20 Porovnání -Bataille d'Austerlitz - Autor J.DRousseau,
rytec Ch. Dyonnet
- Příloha č. 21 Porovnání - Bitva u Slavkova - návrh prof. A. Slovák,
kreslil A. M. Lang
- Příloha č. 22 Porovnání - Plán bitvy u Slavkova - G.E.F Seidel
- Příloha č. 23 Porovnání - Plan der schlach von Austerlitz

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ
ÚSTAV GEODÉZIE

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING
INSTITUTE OF GEODESY

MAPOVÉ FONDY VOJSK TŘÍ CÍSAŘŮ V BITVĚ U SLAVKOVA 2. PROSINCE 1805

MAPPING FUNDS OF THE THREE EMPERORS ARMIES AT BATTLE OF AUSTERLITZ 2nd
DECEMBER 1805

PŘÍLOHY
ATTACHMENTS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

MAREK GABRLÍK

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. ZDENĚK FIŠER

BRNO 2014

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA STAVEBNÍ

POPISNÝ SOUBOR ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Vedoucí práce	Ing. Zdeněk Fišer
Autor práce	Marek Gabrlík
Škola	Vysoké učení technické v Brně
Fakulta	Stavební
Ústav	Ústav geodézie
Studijní obor	3646R003 Geodézie a kartografie
Studijní program	B3646 Geodézie a kartografie
Název práce	Mapové fondy vojsk tří císařů v Bitvě u Slavkova 2. prosince 1805
Název práce v anglickém jazyce	Mapping funds of the three emperors armies at Battle of Austerlitz 2nd December 1805
Typ práce	Bakalářská práce
Přidělovaný titul	Bc.
Jazyk práce	Čeština
Datový formát elektronické verze	pdf
Anotace práce	Úvodní část mé práce se zabývá historií Bitvy tří císařů. Popisuje významné historické události, které k bitvě vedly, průběh bitvy a její důsledky ,vyplývající z francouzského vítězství. Hlavní část se věnuje mapovým fondům vojsk tří císařů. Zkoumá je z hlediska historie, porovnávání topografických a geografických údajů a postupu vedení bitvy.
Anotace práce v anglickém jazyce	The opening part of my work deals with the history of the Battle of the Three Emperors. Describes the major historical events that led to the battle, procedure of the Battle of Austerlitz and its consequences ,resulting from the french victory. The main part is devoted to mapping funds of troops of the Three Emperors. Examines them in terms of history, comparing topographic and geographic data and procedure of battle management.
Klíčová slova	Bitva tří císařů, 2. prosince 1805, mapy, Slavkov
Klíčová slova v anglickém jazyce	Battle of the three emperors, 2nd December 1805, maps, Austerlitz